

Opracowanie sześciu koncepcji architektoniczno-urbanistycznych zagospodarowania części wspólnych zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji w ramach programu „Rewitalizacja miasta – nowa energia rybnickiej tradycji”

Zadanie 6
Koncepcja zagospodarowania części wspólnych terenów mieszkalnych przy ulicy Dworcowej w Rybniku – dzielnica Śródmieście

RAPORT
Z PRZEPROWADZONYCH DZIAŁAŃ SPOŁECZNYCH

Zamówienie przeprowadzone w ramach Projektu pn. „Rewitalizacja miasta – nowa energia rybnickiej tradycji” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Zamawiający:

Miasto Rybnik
ul. Bolesława Chrobrego 2
44-200 Rybnik

Opracowanie:

ARCA Biuro Projektów Urbanistyki i Architektury Michał Stangel
ul. Konarskiego 6/3, 44-100 Gliwice

Spis zawartości

1. Prezentacja i harmonogram przeprowadzonych działań	2
Harmonogram przeprowadzonych działań	2
2. Opis zastosowanej metodologii	3
Wizja lokalna w obszarze opracowania z udziałem animatorów społecznych.....	3
Konsultacje z mieszkańcami obszaru rewitalizacji i wywiad środowiskowy.....	3
Spotkania warsztatowe (konsultacyjne) z mieszkańcami.....	4
3. Wyniki prowadzonych działań i wytyczne do koncepcji zagospodarowania terenu	6
Wnioski z konsultacji z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, z wizji lokalnej oraz wywiadu środowiskowego.....	6
Wyniki spotkania warsztatowego nr 1	7
Wyniki spotkania warsztatowego nr 2.....	8
Wyniki spotkania warsztatowego nr 3.....	10
4. Opis problemów pojawiających się w trakcie realizacji zadania	10

1. Prezentacja i harmonogram przeprowadzonych działań

Działania partycypacyjne (społeczne) prowadzone były w związku z opracowaniem sześciu koncepcji architektoniczno-urbanistycznych zagospodarowania części wspólnych zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji w ramach projektu „Rewitalizacja miasta – nowa energia rybnickiej tradycji”

Uczestnikami prowadzonych działań byli mieszkańcy osiedli w obszarach pilotażowych, z udziałem przedstawicieli Wydziału Rewitalizacji i Analiz Urzędu Miasta Rybnika, animatorów społecznych i koordynatorów programu „Rybnik ReWITA”; ew. także lokalnych liderów i interesariuszy oraz przedstawicieli instytucji. Ze strony zespołu projektowego ARCA Biuro Projektów Urbanistyki i Architektury Michał Stangel, w działaniach uczestniczyli:

- Główny Projektant: dr hab. inż. arch. Michał Stangel (moderator);
- Projektant: mgr inż. arch. Wojciech Zientek;
- Konsultant ds. ekonomicznych: dr hab. Adam Drobnik;
- Psycholog: mgr Paulina Knosala.

Działania społeczne poprzedzone zostały akcją informacyjną wśród mieszkańców i potencjalnych interesariuszy na tematy związane z realizowanym przedsięwzięciem, było przeprowadzone każdorazowo, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem przy użyciu następujących kanałów informacyjnych:

- Strona internetowa – www.rybnik.eu/rewitalizacja - strona projektu „Rewitalizacja miasta – nowa energia rybnickiej tradycji”;
- Facebook projektu Rybnik ReWITA - www.facebook.com/rybnikrewita;
- Plakaty/ ogłoszenia w miejscach publicznych - druk łącznie ok. 60 szt. plakatów w formacie A3 i rozwieszenie ich w miejscach publicznych;
- Bezpośredni kontakt z mieszkańcami (rozmowy podczas wizji lokalnej i wywiadu środowiskowego oraz bezpośrednie zaproszenie wybranych interesariuszy).

Harmonogram przeprowadzonych działań

I. Wizja lokalna w obszarach opracowania z udziałem przedstawicieli Urzędu Miasta Rybnika, lokalnych animatorów społecznych, zespołu projektowego oraz innych osób zaangażowanych w proces rewitalizacji
Czwartek, 8 marca 2018.

II. Spotkania konsultacyjne z mieszkańcami - seria 1 - diagnoza

Akcja informacyjna z tygodniowym wyprzedzeniem - plakaty, Facebook, bezpośrednie zaproszenia dla interesariuszy oraz mieszkańców poprzez animatorów

Środa, 25 kwietnia, godz. 16:00-17:30.

Siedziba Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS, ul. Kościuszki 22.

III. Spotkania konsultacyjne z mieszkańcami - seria 2 - prezentacja wstępnej koncepcji

Akcja informacyjna z tygodniowym wyprzedzeniem - plakaty, Facebook, bezpośrednie zaproszenia dla interesariuszy oraz mieszkańców poprzez animatorów

Środa, 13 czerwca, godz. 17:00-19:00

Miejsce: Osiedle przy ul. Dworcowej, plenerowo przy placu zabaw.

IV. Spotkania konsultacyjne z mieszkańcami - seria 3 - prezentacja koncepcji

Akcja informacyjna z tygodniowym wyprzedzeniem - plakaty, Facebook, bezpośrednie zaproszenia dla interesariuszy oraz mieszkańców poprzez animatorów

Wtorek, 3 lipca, godz. 16:30-18.00

Miejsce: Osiedle przy ul. Dworcowej, plenerowo przy placu zabaw.

V. Wystawa podsumowująca

Wystawa trwająca od 3 do 9 lipca 2018 r.

Wernisaż: wtorek, 3 lipca, godz. 18.30

Miejsce: Miejska Biblioteka Publiczna w Rybniku, ul. Szafranka 7

VI. Opracowanie raportu z przeprowadzonych działań społecznych

2. Opis zastosowanej metodologii

Wizja lokalna w obszarze opracowania z udziałem animatorów społecznych

Wizja lokalna w obszarze opracowania to metoda wstępnej diagnozy przestrzeni, w której uczestnicy, wraz z „przewodnikiem”, spacerują po analizowanej przestrzeni, „zwiedzają” przestrzeń i na miejscu dzielą się swoimi spostrzeżeniami, równocześnie patrząc na znane i codziennie odwiedzane miejsca w nowy sposób. Spacer badawczy po obszarach rewitalizacji był pierwszym etapem konsultacji. Spacer został przeprowadzony z „przewodnikami” w osobach lokalnych animatorów społecznych, dobrze znających analizowane tereny.

Uczestnicy wizji lokalnej

Urząd Miejski Rybnik:

- Hanna Lach-Musioł, Wydział Rewitalizacji i Analiz;
- Aleksandra Frydrychowicz, Miejski Konserwator Zabytków;
- Beata Tomas, Wydział Rewitalizacji i Analiz;
- Szymon Rapała, Wydział Rewitalizacji i Analiz.

Koordynatorzy i animatorzy:

- Kamil Jakubiak (CRIS);
- Grzegorz Głupczyk (17-tka);
- Katarzyna Karpowicz (Niewiadom);
- Jonatan Tomaszewski (Niedobczyce);
- Agnieszka Pytlik (Chwałowice);
- Anna Kiermaszek (Paruszowiec-Piaski);
- Dorota Honisz (Śródmieście).

ARCA Biuro Projektów Urbanistyki i Architektury Michał Stangel

- Michał Stangel, urbanista;
- Adam Drobniak, ekonomista;
- Paulina Knosala, psycholog;
- Wojciech Zientek.

Konsultacje z mieszkańcami obszaru rewitalizacji i wywiad środowiskowy

Podczas prac nad koncepcją prowadzone były na bieżąco konsultacje z mieszkańcami obszaru rewitalizacji oraz najbliższego sąsiedztwa, mieszczącego się również w obszarze rewitalizacji. Wywiad środowiskowy z mieszkańcami, interesariuszami i animatorami obszaru rewitalizacji, pozwalający na szerokie rozpoznanie potrzeb użytkowników przestrzeni. Wywiad środowiskowy był prowadzony równolegle do wizyt w obszarach opracowania, w ramach inwentaryzacji fotograficznej, wizji lokalnej w obszarze opracowania z udziałem lokalnych animatorów społecznych, spotkań warsztatowych; a także potrzeb zgłaszanych na bieżąco na spotkaniach.

Spotkania warsztatowe (konsultacyjne) z mieszkańcami

Zorganizowano i przeprowadzono cykl trzech spotkań konsultacyjnych (warsztatowych) z mieszkańcami dla każdego terenu:

- Skierowanych do zróżnicowanej grupy odbiorców, angażujących wszystkie grupy wiekowe i mających na celu zebranie opinii i opracowanie założeń do koncepcji projektowej;
- Zapewniających udział mieszkańców obszaru objętego koncepcją, a także działających na tym obszarze osób prowadzących działalność gospodarczą, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz pozostałych osób wyrażających chęć uczestniczenia w nim;
- Moderowanych przez facylitatorów przy udziale specjalistów z dziedziny projektowania architektonicznego, ekonomii oraz animatorów społecznych.

Spotkania odbywały się z udziałem przedstawicieli zespołu projektowego, w tym moderatora oraz przedstawicieli Wydziału Rewitalizacji i Analiz Urzędu Miasta Rybnika, animatorów społecznych i koordynatorów programu „Rybnik reWITA”. Każde spotkanie trwało ok. 1,5-2 godzin. Celem spotkań konsultacyjnych było podjęcie społecznej dyskusji nad rolą i wizją zagospodarowania obszarów rewitalizacji w Rybniku. Spotkania pozwoliły na przedstawienie zainteresowanym wstępnie zdiagnozowanych uwarunkowań, podjęcie z ich udziałem dyskusji nad poszczególnymi kwestiami dotyczącymi pożądanego sposobu funkcjonowania i zagospodarowania obszarów oraz na sformułowanie wniosków dotyczących czynników i scenariuszy rozwoju. Przyjęcie takiego trybu pracy miało na celu zminimalizowanie ryzyka pojawienia się zarzutów społecznych do koncepcji oraz na zbudowanie atmosfery sprzyjającej prowadzeniu procesów rozwojowych miasta w sposób uwzględniający poglądy, opinie i interesy wszystkich zainteresowanych stron.

Spotkanie konsultacyjne połączone z pracą metodą warsztatową pozwoliło na włączenie mieszkańców w proces projektowy, dając możliwość wypowiedzenia się na równych zasadach. W trakcie spotkania konsultacyjnego grupa złożona z przedstawicieli mieszkańców i innych interesariuszy – pracując według zaproponowanego harmonogramu zapoznała się z założeniami projektu oraz wypracowała wnioski i postulaty na potrzeby koncepcji. Prace warsztatowe odbywały się według ustalonych zasad:

- Praca metodą partycypacyjną – z bezpośrednim udziałem wszystkich zainteresowanych;
- Wszyscy uczestnicy warsztatów mają takie samo prawo głosu – nie ma osób w sposób szczególny uprzywilejowanych;
- Każdy uczestnik warsztatów aktywnie bierze udział w pracach – nikt nie ma statusu biernego obserwatora;
- Staramy się przedstawić pomysły i opinie naszej pracy w sposób zrozumiały i czytelny dla wszystkich;
- Pracujemy na zasadzie burzy mózgów – nie wstydzimy się pomysłów i opinii
- Pomysły przedstawiamy w formie zapisów tekstowych; ew. z oznaczeniem na roboczej mapie;
- Dyskutujemy na temat poglądów, nie na temat osób je wygłaszających.

Przeprowadzony został cykl trzech spotkań konsultacyjnych z użyciem materiałów mapowych, materiałów do moderacji wizualnej; oraz wizualizacji propozycji zagospodarowania (spotkanie 2 i 3), a także przykładów referencyjnych.

Spotkanie konsultacyjne 1 - diagnoza, zbieranie informacji

W trakcie spotkań konsultacyjnych grupa złożona z przedstawicieli mieszkańców, i innych interesariuszy (np. właścicieli sklepów, przedstawicieli placówek społecznych, przedstawicieli wspólnot mieszkaniowych, radnych, zieleni miejskiej), a także przedstawicieli Wydziału Rewitalizacji i Analiz Urzędu Miasta Rybnika, jak również animatorów społecznych i koordynatorów programu "Rybnik reWITA", pracując według zaproponowanego harmonogramu zapoznała się z założeniami projektu, oraz wypracowała konkluzje na potrzeby koncepcji. Uwagi te miały charakter różnorodny; natomiast moderatorzy dążyli do ich strukturalizacji w formie możliwej do wprowadzenia w przygotowywanej koncepcji.

W wyniku spotkań warsztatowych określone zostały:

- Potrzeby, aspiracje i oczekiwania mieszkańców;
- Założenia, co do dystrybucji poszczególnych rodzajów programu funkcjonalnego w poszczególnych miejscach;
- Założenia, co do lokalizacji, rodzaju i charakteru głównych elementów zagospodarowania przestrzeni wspólnej.

Ramowa struktura spotkania warsztatowego nr 1

- Przywitanie uczestników, wprowadzenie i przedstawienie sposobu pracy;
- Wprowadzenie do problematyki oraz do kwestii wymagających dyskusji;
- Przeprowadzenie sesji warsztatowych na temat potrzeb i aspiracji mieszkańców;
- Prezentacja uprzednio zdiagnozowanych potencjałów i problemów;
- Dyskusja plenarna na temat zgłaszanych kwestii (problemów/propozycji);
- Podsumowanie spotkania konsultacyjnego i jego wyników przez moderatora;
- Przedstawienie dalszego ciągu postępowania w ramach projektu i zapowiedź następnego spotkania z mieszkańcami.

Spotkanie konsultacyjne 2 - prezentacja wstępnych założeń koncepcji oraz prezentacja i weryfikacja wstępnych rozwiązań; dyskusja nad przyjętymi rozwiązaniami

Zdecydowano w uzgodnieniu z Zamawiającym, że spotkania nr 2 odbędą się w plenerze, w przestrzeni wspólnej osiedli, będącej przedmiotem koncepcji. Taka metoda pracy pozwoliła na zachęcenie większej ilości mieszkańców do udziału w konsultacjach, a także pozwoliła na bezpośrednie odniesienie się do stanu istniejącego. (Każdorazowo na wypadek deszczu przygotowane było także alternatywne miejsce w budynku, w obszarze rewitalizacji).

Prezentacja plenerowa składała się z ustawionych na rozkładanych stołach 5 plansz roboczych, zawierających:

- Wnioski z poprzedniego spotkania warsztatowego wraz z dokumentacją fotograficzną;
- Mapę obszaru opracowania z oznaczeniem kwestii problemowych;
- Analizę fotograficzną obszaru opracowania;
- Zdjęcia obszaru opracowania z powietrza;
- Rysunek roboczej koncepcji (w tym rozwiązań wariantowych);
- Opis roboczej koncepcji;
- Wizualizacje propozycji zagospodarowania (w tym rozwiązań wariantowych);
- Przykłady referencyjne elementów zagospodarowania.

Koncepcja była zaprezentowana, omawiana oraz dyskutowana na bieżąco z mieszkańcami, a wnioski i uwagi zapisywane i naklejane bezpośrednio na planszach, przy danych rozwiązaniach, co pozwoliło ukierunkować dyskusję, a w przypadku kwestii spornych dążyć

do znalezienia kompromisu lub ew. sprecyzowania, co jest dokładnie kwestią sporną i z jakich potrzeb kwestie te wynikają.

Spotkanie konsultacyjne 3 - prezentacja koncepcji i dyskusja nad przyjętymi rozwiązaniami

Założono, że trzecie z cyklu spotkań, podobnie jak drugie spotkanie, odbędzie się w plenerze, na osiedlu będącym przedmiotem opracowania koncepcji (na wypadek deszczu przygotowane było także alternatywne miejsce w budynku, w obszarze rewitalizacji). Pozwoliło to na zachęcenie mieszkańców obecnych na podwórku i w ogródkach do udziału w konsultacjach, oraz na bezpośrednie odniesienie koncepcji do stanu istniejącego. (na wypadek deszczu przygotowane było także alternatywne miejsce w budynku, w obszarze rewitalizacji).

Prezentacja plenerowa składała się z ustawionych na sztalugach pięciu planszach, zawierających:

- Przypomnienie roboczych koncepcji wraz z wnioskami z poprzedniego spotkania i miejscem na komentarze i uwagi mieszkańców;
- Analizę fotograficzną obszaru opracowania;
- Wnioski z poprzednich spotkań warsztatowych wraz z dokumentacją fotograficzną;
- Zdjęcia obszaru opracowania z powietrza;
- Rysunek koncepcji;
- Syntetyczny opis roboczej koncepcji;
- Wizualizacje propozycji zagospodarowania.

W trakcie spotkania odbyła się prezentacja koncepcji oraz dyskusja nad przyjętymi rozwiązaniami. Wnioski z dyskusji zostały zapisane w niniejszym raporcie i mogą być przydatne przy sporządzaniu dalszych projektów oraz przy realizacji poszczególnych elementów zagospodarowania.

Wystawa

Po zakończeniu prac projektowych zorganizowano wystawę trwającą 5 dni, z publiczną prezentacją koncepcji, obejmującą wernisaż. Spotkanie poświęcone prezentacji wyników koncepcji było otwarte dla mieszkańców Rybnika. Na spotkanie zostali zaproszeni mieszkańcy, interesariusze, a także przedstawiciele mediów lokalnych.

3. Wyniki prowadzonych działań i wytyczne do koncepcji zagospodarowania terenu

Wnioski z konsultacji z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, z wizji lokalnej oraz wywiadu środowiskowego

Potencjał:

- Budynki w stosunkowo dobrym stanie technicznym;
- Zieleń - drzewa, trawniki, krzewy;
- Sąsiedztwo - centrum miasta, dworzec, ulica Kościuszki;
- Oddolna aktywność mieszkańców w zagospodarowaniu przestrzeni - miejsca do siedzenia, klomby, piaskownica, kwiaty, opony itp.;
- Istniejący plac zabaw;
- Miejsce rekreacyjne przy budynku gospodarczym (zieleń, parasol);
- Budynki zabytkowe - kolejowe;
- Planowana w sąsiedztwie osiedla przebudowa parkingu i budowa centrum przesiadkowego.

Problemy:

- Samochody - wjazdy pomiędzy budynki, nieefektywnie wykorzystane parkingi (kształt trójkątny);
- Nieutwardzona nawierzchnia (w części terenu kolejowego);
- Zaniedbany teren kolejowy (pozostałości płyt betonowych, "chaszczki", butelki);
- Brak miejsca na sport i rekreację - dawne boisko zlikwidowane, teren gazowni;
- Plac zabaw - niedoinwestowany, nieogrodzony;
- "Przedępty" - brak ścieżek tam, gdzie ludzie chcą chodzić;
- Chodnik zdewastowany, krawężniki krzywe (można się potknąć);
- Chaotycznie postawione garaże (blaszaki, ceglane, nieotynkowane; różne gabaryty);
- Nieestetyczne, nieosłonięte śmietniki;
- "Schody donikąd" - pozostałe po ścieżce na boisko;
- "Niepotrzebny" odcinek ogrodzenia w środku terenu;
- Zaniedbane przejście do ul. Kościuszki;
- Brak zieleni zagospodarowanej, jako teren rekreacyjny;
- Fragmenty zieleni niedostępne (otoczone żywopłotem);
- Wandalizm.

Pomysły:

- Uporządkować miejsca postojowe (parkingi trójkątne);
- Utwardzenie nawierzchni - tam, gdzie nieutwardzona;
- Usankcjonowanie (utwardzenie) "przedęptów";
- Plac zabaw - rozbudowa, doinwestowanie, ogrodzenie;
- Mała architektura - ławki, opony itp. - wymiana na jakościowe elementy zagospodarowania, z wykorzystaniem inicjatywy mieszkańców;
- Zieleń - pielęgnacja, ukształtowanie krzewów, bylin, dosianie trawy;
- Zagospodarowanie miejsca rekreacyjnego od strony dworca/ogródka usługowego;
- Doinwestowanie miejsca rekreacyjnego przy budynku gospodarczym;
- Wykorzystanie skarp na miejsca do siedzenia, lub ew. do ćwiczeń;
- Uporządkowanie garaży (przestawienie);
- Likwidacja niepotrzebnego odcinka ogrodzenia w środku terenu;
- Ożywienie przejścia przez budynek do ul. Kościuszki - odmalowanie, oświetlenie, ew. elementy wystroju artystycznego;
- Likwidacja "schodów donikąd" - lub wykorzystanie w ramach zagospodarowania;
- Wiaty/zadaszenia na śmietniki;
- Kosze na psie odchody.

Wyniki spotkania warsztatowego nr 1

- W spotkaniu wzięło udział ok. 10 osób.

Potencjały miejsca wskazane przez mieszkańców:

- Zieleń granicząca z obszarem opracowania;
- Bliskość centrum miasta;
- Bliskość parku;
- Dostęp do komunikacji miejskiej, sieci usług, szkół i kościoła.

Problemy miejsca wskazane przez mieszkańców:

- Parkingi zajmujące większość przestrzeni (jednakże niewystarczająca ilość miejsc);
- Nieefektywne wykorzystanie przestrzeni parkingowej (trójkątny kształt parkingów, brak linii do parkowania);
- Ludzie niebędący mieszkańcami korzystający z parkingów wewnątrz osiedla;

- Zła widoczność na skrzyżowaniu wewnętrznej ulicy osiedlowej z ul. Dworcową;
- Zły stan nawierzchni w części osiedla;
- Brak ścieżek w miejscach najczęściej uczęszczanych przez ludzi;
- Duża ilość psich odchodów; brak infrastruktury dla psów;
- Część śmietników wymagających uporządkowania;
- Brak ogrodzenia placu zabaw;
- Dziura w okolicy placu zabaw stwarzająca zagrożenie dla dzieci;
- Brak miejsc do schowania rowerów (nie wszystkie budynki dają taką możliwość);
- Hałas generowany przez hamujące pociągi;
- Wandalizm; Ławeczki blisko okien, przyciągające osoby spożywające alkohol;
- Brak identyfikowania się nowych mieszkańców z miejscem zamieszkania.

Propozycje zmian wskazane przez mieszkańców:

- Reorganizacja parkingów, efektywniejsze wykorzystanie powierzchni parkingowej;
- Naprawa nawierzchni, poprawa widoczności ulicy Dworcowej;
- Reorganizacja zieleni, uzupełnienie żywopłotów;
- Poprawa jakości małej architektury, zwiększenie ilości koszy na śmieci;
- Dodanie ławeczek w miejscach widocznych, ale odległych od okien tj. plac zabaw, skwer przy rozdzielni elektrycznej;
- Ogrodzenie, doposażenie istniejącego placu zabaw;
- Doświetlenie przejścia pomiędzy budynkiem nr 59, a ogrodzeniem byłego klasztoru;
- Doświetlenie miejsc przy ławkach;
- Naprawa istniejących nawierzchni;
- Stworzenie zamykanej wiaty dla rowerów;
- Utworzenie ekranów akustycznych;
- Kino plenerowe.

Wyniki spotkania warsztatowego nr 2

- W spotkaniu wzięło udział ok. 30 osób.

Generalnie przeważająca akceptacja rozwiązań. Do podstawowych potrzeb mieszkańców należą zwiększenie liczby miejsc parkingowych, poprawa szaty roślinnej osiedla oraz poprawa jakości placu zabaw. Przy okazji konsultacji mieszkańcy zgłaszali też potrzeby odnośnie stanu technicznego samych budynków (ocieplenie) oraz terenów sąsiednich (teren kolejowy) - co wykracza poza zakres opracowania koncepcji.

Uwagi uszczegóławiające:

Zieleń

- Akceptacja rozwiązań dodania drzew w przestrzeni placu zabaw i rekreacyjnych;
- Akceptacja proponowanych żywopłotów izolujących od parkingów;
- Prośba mieszkańców o dodatkowe nasadzenia i urozmaicenie roślinności np. drzew i krzewów pachnących lub o szczególnych walorach estetycznych (sugerowane przez mieszkańców gatunki akacja (robinia), lipa, tulipanowce, bzy);
- Pojedyncze opinie mieszkańców odnośnie ograniczenia nasadzeń oraz wycinki drzew istniejących.

Wniosek: Akceptacja rozwiązań zaproponowanych w koncepcji – dodatkowe nasadzenia, sugerowane urozmaicenie szaty roślinnej osiedla o krzewy pachnące, rabaty kwiatowe.

Drogi, chodniki, parkingi

- Akceptacja utwardzeń dróg i chodników oraz miejscowych korekt przebiegu ciągów pieszych;

- Akceptacja proponowanego utwardzenia oraz uporządkowania miejsc postojowych (geokrata) przy jednoczesnej sugestii pozostawienia istniejących utwardzeń (zrealizowane poprzez inwestycje mieszkańców);
- Sygnalizowane obawy o niewystarczającą ilość miejsc parkingowych w przyszłości (bliskość dworca, nowi mieszkańcy).

Wniosek: Ogólna akceptacja rozwiązań, uwzględnienie uwag dot. istniejących utwardzeń.

Brak miejsca dla dodatkowych miejsc parkingowych pomiędzy budynkami; zaproponowano dodatkowe miejsca postojowe przy ul. Dworcowej - co wymaga wycinki drzew - topoli (w złym stanie sanitarnym, wskazanych do usunięcia w inwentaryzacji zieleni).

Rekreacja

- Generalna akceptacja rozwiązań, przy jednoczesnej obawie, że niektóre z miejsc mogą znajdować się w niewystarczającej odległości od okien, mogąc powodować uciążliwości związane z hałasem;
- Akceptacja ogrodzenia placu zabaw, wraz z towarzyszącą zielenią oraz doposażenia placu o dodatkowe urządzenia. Sygnalizowane (przez dzieci i rodziców) potrzeby: większa ilość huśtawek, powiększenie piaskownicy, mini-boisko, ławeczki dla rodziców;
- Sugestia mieszkańców dodania pergoli na placu zabaw (zacienienie);
- Sugestia mieszkańców utworzenia dodatkowego miejsca rekreacji, tj. placu sportowy, siłownia zewnętrzna (seniorzy), "street workout" (młodzież);
- Potrzeba mieszkańców uzupełnienia przestrzeni o boisko do piłki nożnej (oraz koszykówki);
- Przeważające głosy mieszkańców sugerujące zagospodarowania pobliskiego terenu pomiędzy torami kolejowymi a osiedlem „lasek” (obecnie teren kolei- poza obszarem zagospodarowania);
- Sugestia utworzenia miejsca do organizowania ognisk, grilla sąsiedzkiego (obecnie organizowane przy placu zabaw);
- Stół do ping-ponga, lub piłkarzyki.

Wnioski: propozycja lokalizacji dodatkowego miejsca aktywnej rekreacji - siłownia zewnętrzna na wzgórzu przy bloku nr 7 (zamiast miejsca ze stolikami, które budziło obawy części mieszkańców). Ścieżka od istniejących schodów terenowych zamiast nowych schodów terenowych.

Inne

- Kosze na psie odchody - sugerowane dwa kosze na terenie opracowania (wg mieszkańców najodpowiedniejsze miejsce do wyprowadzania psów znajduje się w „lasku” przy torach - teren poza obszarem opracowania);
- Wiaty na śmietniki - sugerowane zamknięcie, zadaszenie, obsadzenie zielenią;
- Zwiększenie ilości koszy na śmieci przy ścieżkach;
- Monitoring w kluczowych miejscach zagospodarowania;
- Wiatka rowerowa (akceptacja pomysłu z koncepcji) przy jednoczesnej obawie części mieszkańców, iż są to niewystarczające środki – sugerowane stworzenie zamykanego „składziku” na rowery dostępnego dla mieszkańców.

Sugestie do zagospodarowania miejsc poza obszarem opracowania koncepcji:

- Poprawienie stanu technicznego przejścia w parterze budynku prowadzącego do ulicy Kościuszki (renowacja ścian, oświetlenie);
- Sugestia części mieszkańców dotycząca lokalizacji i budowy ekranów akustycznych od strony torowiska (zdania podzielone - do przeanalizowania zasadność akustyczna ekranów);
- Strefa rekreacyjna na zadrzewionym, utwardzonym terenie kolejowym - "zaimprovizowane" boisko do koszykówki, strefa do "street workoutu".

Wnioski: Ujednolicenie wiat śmietnikowych oraz zazielenienie ich pnąciami, rozważenie uzupełnienia zagospodarowania o monitoring w kluczowych częściach zagospodarowania, rozwiązanie miejsca składowania rowerów (składzik/ wiata).

Wyniki spotkania warsztatowego nr 3

- W spotkaniu wzięło udział 11 osób.
- Generalnie akceptacja zaprezentowanych rozwiązań. Komentarze przychylne, wyrażenie nadziei mieszkańców na realizację elementów koncepcji.
- Komentarze odnośnie wandalizmu i picia alkoholu i oczekiwanie - przez niektórych mieszkańców - większej ilości kamer monitoringu - nie tylko przy nowych inwestycjach, ale i przy wejściach do budynków. Kwestia do weryfikacji na etapie realizacji.

4. Opis problemów pojawiających się w trakcie realizacji zadania

Podczas realizacji działań partycypacyjnych (społecznych) prowadzonych w związku z opracowaniem koncepcji nie napotkano szczególnych problemów. Uczestnicy spotkań byli generalnie pozytywnie nastawieni do koncepcji. Pojawiający się problem ze stosunkowo niewielką frekwencją na pierwszym spotkaniu rozwiązano przez przeniesienie kolejnych spotkań bezpośrednio na obszar opracowania, co okazało się skuteczne. Przy trzecim spotkaniu pojawił się problem z pogodą (wiatr), dlatego ekspozycję plansz przeniesiono z placu zabaw na ścianę budynku.

Prezentacje koncepcji zbiegły się czasowo z działaniami realizowanymi z mieszkańcami przez animatorów - zabawami dla dzieci i grillem sąsiedzkim - co wpłynęło pozytywnie na atmosferę spotkań. Koncepcja była bardzo pozytywnie przyjęta przez mieszkańców i generalnie można stwierdzić, że rozbudziła nadzieje i oczekiwanie na poprawę jakości przestrzeni wspólnej osiedla - uzyskanie dofinansowania i realizację elementów koncepcji.